

og den ærede Rigsdagsmand vil dog upaatvivelig mindes Bestemmelsen i Grundlovens § 87, der ligefrem indrømmer Expropriation, hvor Almeenvellet kræver det, og Almeenvellet maa dog formodentlig efter hans Anskuelse tale stærkt til Fordeel for Fæstevæsenets Ophør, naar han selv mener, at det er en berømmelig Gjærning at arbejde paa dets Ophør.

Den samme ærede Rigsdagsmand omtalte dernæst, at han længere hen i Forhandlingerne vilde foreslaae en motiveret Dagsorden. Jeg kan nu ikke vide, hvorledes denne Dagsorden vil blive affattet; men jeg maa slutte mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand, der før mig havde Ordet, sagde, at han vanskeligt kunde troe eller haabe, at der kunde komme Noget ud af en Dagsordens Vedtagelse (Fischer: Det sagde jeg ikke!). Den ærede Rigsdagsmand siger: „Det sagde jeg ikke“; jeg har ikke kunnet giengive hans Ord, men jeg troer, at have giengivet hans Mening (Fischer: Nei!) ja, har jeg heller ikke giengivet hans Mening, saa har jeg idetmindste giengivet, hvad jeg opfattede, og har han ikke sagt det, hvad han ved sin Nyften synes at tilkjendegive, saa siger jeg det, og lader være at slutte mig til ham. Efter min Mening vil der vanskeligt komme et practisk Resultat ud af en saadan Dagsorden, den maatte, for at jeg kunde slaae mig til Ro ved den, idetmindste være saaledes affattet og saaledes tiltraadt af Regjeringen, at vi, ved at gaae over til Dagsordenen, fik Sikkerhed for allerede i nærværende Sæssion at kunne bringe, om ikke hele Sagen, saa dog en Deel af den, som f. Ex. de offentlige Stiftelsers Fæstegods, tilende; dersom man ikke faaer Visshed for at udrette Noget, saa seer jeg ikke, hvad der kunde bevæge os til for en Dagsordens Skyld at frasalde et Lovforslag, saafremt vi ellers indrømme Retfærdigheden og Nødvendigheden af dets Gjennemførelse. Men der er en anden Uttring i det Foredrag, der igaar blev holdt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds, som jeg langt hellere vender mig til, at det nemlig er nødvendigt at faae en Ende paa det hele Fæsteforhold, for at det ikke skal blive en bestandig større Kløft, en bestandig større Mistillid

mellem Godseierne paa den ene og Fæsterne paa den anden Side, for at der kan fremkomme et enigt Folk, saaledes at de større og mindre Jordbrugere ikke staae mistænktsomme, halvt fjendtlige lige over for hinanden, men slutte sig tæt sammen. Jeg slutter mig gjerne til den Hentydning, som kom fra den samme ærede Rigsdagsmand, at den Tid maaffee kunde være nærmere, end Noget anede, da det var af stor Bigtighed, at hele Landbobefolkningen, og jeg vil sige, ikke alene hele Landbobefolkningen, men hele Folket slutter sig tæt sammen som et Hele, og derfor meente han, at det var nyttigt og nødvendigt at faae Ende paa Fæstefagen; jeg slutter mig, som sagt, dertil, men med den Erklæring, at det har gjort mig ondt igaar at høre af den ærede Indenrigsminister, at han af hvilket som helst Hensyn, og han nævnte dem ikke, troede, at Forholdene for Dieblirket vare saadanne, at Regjeringen ikke kunde og ikke burde forelægge eller gaae ind paa en Tvangsafføsningslov.

Naar jeg slutter mig til, hvad der er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds, saa kan jeg, staaende paa det samme Standpunkt som han, for mit Vedkommende ikke Andet end erklære, at det forekommer mig at være en lidet klog, en kortsynet Politik, som behersker vor Regjering, naar den ikke — det være sig af hvilket som helst Hensyn — tør fremkomme med en Lov af saa stor Betydning, uagtet den dog ifølge den høitærede Indenrigsministers Erklæring igaar er enig i, at en saadan Lov kan gjennemføres paa en retfærdig Maade. Det er denne Hensynspolitik, som i en saa stor Grad laae til Grund for hele den mærkelige Udtalelse, vi igaar hørte af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), ham, der i en længere Række af Aar har støttet og styrket det nærværende Lovforslag, der vel paa en Maade næsten kan betragtes som hans eget Arbejde. Hans poetiske Natur førte det med sig, at han i et poetisk Billede gav os, hvad der var Bevæggrundten til hans nærværende Optræden; men jeg behøver neppe at minde ham om, at ethvert Billede halter, og det Billede om Trædemøllen,